

Even een boot halen, de oceaan over

Op vrijdagavond, begin mei, gaat de telefoon en met de afdroogdoek over mijn schouder neem ik op. „Hoi met Frank“, klinkt het. „Ik lig met een motorschip op Sint Maarten en moet voor het orkaanseizoen terug naar Nederland. Heb jij misschien zin om mee te varen?“

ALEX MUTSAARS

Het gesprek duurt een minuut of drie en eindigt met een toezegging: „Natuurlijk vaar ik mee“. Ervan overtuigd dat iemand een goede grap met me uithaalt, ben ik het telefoontje zondag al weer vergeten. Ik ken helemaal geen Frank. Een week later belt Frank opnieuw. „Hoi Alex, ik heb de tickets geregeld. Breng je tien pakken broodmix en muziek voor een maand op zee mee?“ Als Frank me uitlegt wie hij is en hoe hij aan mijn telefoonnummer komt, wordt me duidelijk dat het geen grap is. Frank blijkt in het verleden te hebben gevaren voor delivery schipper Jos Kannekens, met wie ik zelf ook (onder meer vanuit Portugal) enkele schepen heb overgevaren. Via deze Jos blijkt

Frank mijn telefoonnummer te hebben gekregen. Nog dezelfde dag ontmoet ik bij het AC restaurant in Oosterhout de eigenaar van het schip. Hij geeft me de tickets die Frank heeft geregeld, overhandigt me tevens een aantal koppelingen voor de motor en wenst me vervolgens een goede vaart. Op weg naar huis knagen beelden van vol drugs geladen smokkelschepen aan mijn gedachten. Maar die duw ik snel weg, om me te kunnen concentreren op de vraag hoe ik in vredesnaam binnen drie weken nog even een maand vakantie geregeld krijg?

BROODMIX

Op 26 mei is het dan zover, een goede vriend zet me af op schip-

hol, waar een aantal agenten bij de douane verbaast opkijkt als er 10 pakken broodmix uit mijn rugzak te voorschijn komen. Bij de overstap in Parijs herhaalt dit ritueel zich. Ik haal opgelucht adem als ons vliegtuig na het opstijgen door de Franse regenwolken heen breekt en hoog in de lucht koers zet richting de Caribbean. Negen uur later zie ik het eiland verschijnen, scherp afgetekend tegen de azuurblauwe zee. Sint Maarten is 88 km² groot en herbergt een mix van Nederlandse en Franse culturen. We landen op Juliana Airport. Een warme deken omhelst me, als ik met de broodmixen over mijn schouder opnieuw richting douane loop. Voordat je door de douane mag,

moet je echter een vragenlijst invullen en ineens realiseer ik me dat ik alleen weet dat 'ene Frank' me straks komt ophalen. Bijna alle vragen op het formulier blijven dan ook onbeantwoord. En als ik aan de beurt ben, zijn de zweetdruppels op mijn voorhoofd dus niet alleen meer van de warmte! Een vrouw van zeker 140 kg neemt mij en mijn broodmixen vanachter haar loket fronsend op. „Where are you going?“ wil ze weten. Ik stamel „Eh, to a boat“. „What is the name?“. „Eh, I don't know“, antwoord ik, terwijl mijn T-shirt steeds natter wordt. „Which harbour? What are the names of the people?“. Haar ogen veranderen in spleetjes. „Eh, Frank“, stamel ik.

FRANK

De vrouw wijst me een telefoon, die ik kan gebruiken om eerst maar eens wat antwoorden te achterhalen. Ik bel Franks mobiele. Hij staat buiten te wachten en geeft me via de telefoon de antwoorden, die ik keurig doorgeef aan de mevrouw van de douane. Ik haal opgelucht adem als we tien minuten later in een taxi eindelijk op weg zijn naar Simson Bay Marina. Onderweg maken we kennis met elkaar. Frank den Hartig is al een jaar schipper van de ruim 30 jaar oude Nuovo Pensiera, een stoer sleepbootachtig Italiaans motorjacht, dat me een beetje aan de Calipso van Jack Custeau doet denken. Het schip heeft beroemde eigenaren gehad, onder wie tennisser Björn Borg en gitarist Pete Townsend van de legendarische rockband The Who. Tegenwoordig heeft het schip

een Nederlandse eigenaar.

Frank vertelt dat er aanvankelijk nóg een opstapper was voor de reis over de oceaan: een Zweeds meisje, dat inmiddels echter blijkt te hebben afgehaakt. Tot aan de Azoren - waar Franks vader aan boord zal komen - zullen we het dus met z'n tweeën moeten klaren. Terwijl ik een beetje thuis probeer te raken aan boord, onderneemt Frank een tevergeefse poging de VHF-radio te laten repareren. Na ons diner op het achterdek, val ik na de lange dag en door het tijdsverschil als een blok in slaap.

KLUSDAG

De volgende dag blijkt een echte klusdag. We verversen de olie en de filters van de Caterpillar hoofdmotor en de beide Onan generatoren. Er komt een monteur om de vriezer te repareren. Het apparaat lekt freon,

2

3

De Nuovo Pensiera is een stoer sleepbootachtig Italiaans motorjacht. Het schip heeft beroemde eigenaren gehad, onder wie tennisser Björn Borg en gitarist Pete Townsend van de legendarische rockband The Who. Tegenwoordig heeft het schip een Nederlandse eigenaar.

ALGEMEEN

Bouwjaar:	1974
Lengte:	19,5 meter
Breedte:	5,5 meter
Diepgang:	2,3 meter
Watersverplaatsing:	69 ton
Motor:	Caterpillar, 560 pk
Hulpmotor:	Mitsubishi (met ketting op schroefas)
Generator:	2 x Onan

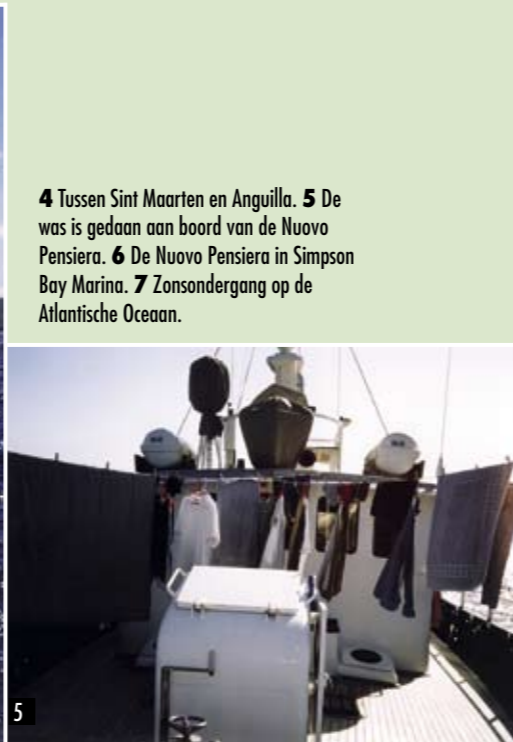
INHOUD TANKS

Diesel:	16.000 liter
Water:	5.000 liter

1 De Nuovo Pensiera, voor de kust van Sint Maarten. 2 De Nuovo Pensiera verlaat Sint Maarten. 3 Frank den Hartig (links) en Alex Mutsaars brengen proviand voor de grote oversteek aan boord

4

5

6

7

4 Tussen Sint Maarten en Anguilla. 5 De was is gedaan aan boord van de Nuovo Pensiera. 6 De Nuovo Pensiera in Simpson Bay Marina. 7 Zonsondergang op de Atlantische Oceaan.

maar het lek is onvindbaar. Een duiker inspecteert ondertussen het onderwaterschip en maakt de schroef schoon. Verder wordt er gesleuteld aan de watermaker, maar na veel vloek en zuchtwerk weigert die nog altijd te functioneren.

In plaats van zongebruind staan we 's middags zwart van de olie weer op de steiger. In de namiddag gaan we tanken. In de tanks gaat 16.000 liter en ze zijn zo goed als leeg. „How much more?” vraagt het meisje van de pomp na anderhalf uur tanken ongeduldig. „Just a few liters”, grijnst Frank, maar na een kwartier houdt het meisje het voor gezien. „I'm gong home” roept ze. „See you tomorrow!” We brengen de nacht door aan de steiger van de pomp en de volgende ochtend duurt het nog zeker een uur voor de tanks vol zitten.

's Middags gaan we naar Philipsburg, de hoofdstad van het Nederlandse deel van Sint Maarten. We reizen met de bus. Die laat je stoppen door je hand op te steken en je rekent af door geld door te geven naar voren.

In de supermarkt kijkt men vreemd op als we drie karretjes vol laden. Na het afrekenen krijgen we hulp bij het inpakken en een taxibus brengt ons naar de haven. Eenmaal terug op het schip vullen we de vriezers en de watertanks. Ik neem daarna nog een laatste duik in

zee, terwijl Frank van boord gaat om een cd van Shakira te kopen.

ZEEZIEK

De volgende ochtend is het dan zover. Als we de haven uitvaren zien we in de baai nog enkele wrakken op de kant liggen; slachtoffers van een orkaan. Ook óp het water zijn er schepen. Voor de brug, de laatste hindernis naar open zee, is het zelfs nog even dringen.

Als we de brug zijn gepasseerd en rond Sint Maarten varen, ruimen we de fenders en lijnen op en sjoeren we alles aan boord zeevast. Aan bakboord glijdt Anguilla als een gele streep tegen het azuurblauw voorbij.

Frank maakt een rooster van vier uur op en vier uur af. Iedere wacht moeten we de bilge in de machinekamer leegpompen, omdat de stabilisatoren flink blijken te lekken. Ondertussen heb ik echter ook mijn eigen problemen: de korte en steile golven op de kop maken dat ik reeds na enkele uren zeezieke ben. Uit ervaring weet ik, dat het misselijke gevoel na enkele dagen zal verdwijnen. Tot dan breng ik mijn wachten door met een emmer als beste vriend onder handbereik. Frank houdt me ondertussen 'in leven', met crackers en thee.

Door het vele spraywater liggen er elke ochtend enkele vliegende vissen en zelfs een inktvisje op het voordek. Langzaam

maar zeker verdwijnen de korte golven echter, om plaats te maken voor de lange Atlantisch deining. Bovendien hijsen we het steunzeil achter de radarmast, zodat we nog minder rollen. De zeeziekte is verdwenen.

KWALLEN

Regelmatig varen we door een veld van Portugese oorlogsschepen: grote kwalen met lange tentakels, waarvan alleen een soort condoompje boven het water uitsteekt. Ze laten zich langzaam met de wind en golfstroom richting Zuid-Amerika drijven. De kwalen zien er prachtig uit, maar als je hun tentakels aanraakt verlammen ze je hele zenuwstelsel. Niet zwemmen dus en ook niet van boord vallen!

De komende dagen zingen Shakira en de jongens van Doe Maar alle wachten mee, zonder last van zeeziekte te hebben. Om de twee uur zetten we onze positie, koers en snelheid in de kaart. In het logboek noteren we onder meer de temperatuur van de motoruitlaat en van het zeewater en de barometerstand. Elke twee dagen passeren we een tijdszone en wordt de klok verzet. En elke nacht geurt de hele boot naar vers gebakken brood, terwijl ik onder de zoemende radar en een fonkelende sterrenhemel mijn wachten draai op het dak van de stuurhut. De Nuovo wordt een wereldje op zich.

ECHO

Als we na een week varen met ons bord eten in de stuurhut staan, verschijnt er op de radar ineens een flinke echo recht voor ons. Het is een sterke echo, als van een groot schip. Maar als we dit 'schip' tot twee mijl genaderd zijn zien we op het water zelf nog altijd niets, ondanks de rustige deining en het heldere weer. De onzichtbare radarblieb komt steeds dichterbij en pas op 100 meter zien we dan eindelijk wat het is: een kleine boei met een enorme radarreflector. De boei was waarschijnlijk uitgezet voor metingen van stroming of temperatuur. We varen er rakelings langs. 's Nachts zou deze boei heel wat onrust veroorzaakt hebben. Nu is alleen ons eten koud geworden.

De volgende ochtend is het wasdag. De Miele in het vooronder maakt overuren en het hele voordek hangt vol was; een vreemd uitzicht vanuit de stuurhut. In de dagen erna spelen er steeds vaker groepen dolfinen rond de boot.

Na elf dagen alleen maar zee verschijnt 's morgens de top van de Pico aan de horizon. De 2351 meter hoge vulkaan vormt bijna een symmetrische driehoek en we zien hem eerder dan de radar. Vier uur later komen we aan bij de Azoren, negen Portugese eilandjes in het midden van de Atlantische oceaan. 's Middags bereiken

we Faial en varen de haven van Horta binnen. Het ligt er behoorlijk vol. We zien de 'Chamrock', de oude 'Flyer' en zelfs de 'Crossroads' van Peter Stuivenberg liggen, maar wij moeten afmeren langszij een Zweeds motorjacht. De eigenaar bekijkt ons vol afgrijzen.

FAIAL

Het wordt ineens heerlijk stil als we na bijna twee weken en 2400 zeemijl de motor uitzetten. Het eiland lokt, maar eerst moeten we langs de douane.

„Biertje, terrasje” roep ik, als we zijn afgemeerd. „Nee”, zegt Frank. „Eerst alle filters en olie wisselen”. Even overweeg ik muiterij, maar dan volg ik hem toch maar naar de machinekamer...

's Avonds bezoeken we Café de Sport, het beroemdste cafeetje van de Atlantische oceaan. Overdag scheppen vissers daar op over de vangst. 's Avonds is het dé kroeg voor de jachtcrews. We ontmoeten er Annabel. Zij is schipper op een Engels zeiljacht en met twee opstappers en een kapotte stuurautomaat op weg naar huis.

„Ik lag in de mooiste havens en zag de meest romantisch zonsondergangen”, vertelt ze. Om er enigszins mistroostig aan toe te voegen: „Maar wel in mijn eentje”.

De eigenaar van het zeiljacht zou slechts enkele weken op het schip zijn geweest. De rest

van het jaar zat Annabel als opas aan boord.

De dag erop huren we een taxi om het eiland te bezichtigen. We pingelen wat bij de chauffeur en voor 25 euro laat hij ons het hele eiland zien. Faial ademt door de vele buitenlandse jachten een internationale en ontspannen sfeer. Bovendien zetelt het Azorische parlement er. Aan de zuidwestkust stoppen we bij Punta del Capelinos en zien daar het resultaat van de laatste vulkaanuitbarsting op 16 september 1957. Het onderste deel van de vuurtoren is verdwenen in de lava en er ligt een strook nieuwe lavaland voor. Van het vissersdorp Capela steken alleen nog enkele daken boven de lava uit. In de zomer kamperen hier de walvispotters met hun tentjes en rubberboten. Door de mist kunnen we de Caldeira, de krater in het midden van het eiland, helaas niet in. Terug in de haven werpen we nog een blik op de Pigo, de hoogste berg van Portugal.

„Zo, genoeg cultuur!” roept Frank ineens, als we weer aan boord zijn. En daar sluit ik me graag bij aan. Snel douchen en eten en dan lust ik onderhand wel een biertje! Café de Sport verwelkomt die avond wederom twee zongebruinde kaaskoppen.

Een dag later arriveert Teun, de vader van Frank. Hij zal de rest van de reis met ons mee varen. We slaan nog wat extra

levensmiddelen in en gooien de volgende ochtend tot opluchting van onze buurman de trossen los. Als we tussen Faial en de Pigo door varend alles aan dek zeevast sjoeren, passeren we in de flinke deining rakelings een visser. Mijn pasgekweekte zeebenen beginnen alweer te beven. We draaien om de westpunt van Sao George en verlaten de Azoren langs de oostkant van Garciosa. Golven van zes tot acht meter wachten ons samen met een flink lagedrukgebied al op en met een emmer tussen mijn knieën draai ik mijn eerste nachtwacht. Shakira en Doe Maar zingen er weer op los, zonder ergens last van te hebben.

CIRCUSATTRACTIE

Doordat de golven schuin van achteren inkomen, drukken ze de Nuovo eerst volledig uit koers om ons vervolgens acht meter op te tillen, waarna we over de golfkam het dal in rollen waarbij de stuurautomaat zich weer overstuurt naar de andere zijde. Varen onder deze omstandigheden is geen pretje. Koken wordt een ware circusattractie. En eten doen we 'breakdancing' in de stuurhut, terwijl we met één arm in een handgreep aan het plafond hangen. Een bezoek aan de machinekamer is evenmin eenvoudig. Buitenom is de motorruimte niet meer bereikbaar, met als gevolg dat we door een noodluik moe-

ten kruipen, om binnendoor een weg te vinden langs koelleidingen en draaiende V-snaren. Het wordt pas rustiger als we de Golf van Biskaje verlaten. De Franse kanaaleilanden glijden 's nachts als sprookjesachtige lampjes en zwaaiende vuurtorens voorbij. De cd van Shakira kan ik ondertussen van voor tot achter meezingen. De volgende nacht rollen we door het Nauw van Callais, voorbijgelopen door enorme autotransportschepen, tankers en containerschepen.

Op 28 juni draaien we tijdens het ontbijt de Westerschelde in. We strepen de boeitjes tot de sluis, waar we oversteken. In Wemeldinge gaat de motor voor de tweede keer deze maand uit, na negen dagen op zee. Mijn trommelviezen trillen nog even na. Met drie grote porties friet en wat biertjes sluiten we mijn eerste oceanoversteek af. We hebben 4000 zeemijlen achter de rug.

EPILOOG

Zwetend word ik 's nachts wakker terwijl de hele wereld draait en rolt. Waar ben ik? In paniek ruk ik de dekens van me af. Pas als ik het licht vind, komt de wereld weer tot stilstand en zie ik waar ik ben: thuis in bed! Dit houdt nog een nacht of vier aan. In de verte hoor ik dan Shakira en de jongens van Doe Maar. Die hebben natuurlijk weer nergens last van.